

Pakningar fléttufræðilegra fyrirbrigða með aðstoð línulegrar bestunnar Stærðfræði á Íslandi 2019

Bjarni Jens Kristinsson, Christian Bean og Henning Úlfarsson

Háskólinn í Reykjavík

13. október 2019

Inngangur

Okkar framlag

Orðaklasar

CombCov reikniritið

Útskýring með orðaklösum

Umraðanir og möskvamynstur

Skilgreiningar

Áhugaverðar niðurstöður

Lokaorð og spurningar

Bakgrunnur

- M.Sc. verkefni í tölvunarfræði við Háskólann í Reykjavík
- Byggir á „*Automatic discovery of structural rules of permutation classes*“ (2019) eftir Christian Bean, Bjarka Guðmundsson og Henning Úlfarsson
- Struct einskorðast við umraðanaklasa

Okkar framlag

- CombCov hugbúnaðarpakka fyrir Python
- Almennt tól fyrir fléttufræðileg fyrirbrigði
- Sjálfvirknivætt eldri niðurstöður um möskvamynstursklasa

Dæmi um fléttufræðilegt fyrirbrigði – orðaklasar

Skilgreining

Látum s vera orð með bókstöfum úr stafrófinu $\Sigma = \{a, b\}$. Við táknum tóma orðið með ϵ og það uppfyllir skilyrðin $\epsilon \cdot s = s$ (forskeyti) og $s \cdot \epsilon = s$ (viðskeyti) fyrir öll orð s yfir Σ . Skilgreinum $\text{Av}(s)$ sem mengið af orðum yfir stafrófið Σ sem innihalda ekki s sem hlutorð. Köllum þetta orðaklasa.

Dæmi um fléttufræðilegt fyrirbrigði – orðaklasar

Skilgreining

Látum s vera orð með bókstöfum úr stafrófinu $\Sigma = \{a, b\}$. Við táknum tóma orðið með ϵ og það uppfyllir skilyrðin $\epsilon \cdot s = s$ (forskeyti) og $s \cdot \epsilon = s$ (viðskeyti) fyrir öll orð s yfir Σ .

Skilgreinum $\text{Av}(s)$ sem mengið af orðum yfir stafrófið Σ sem innihalda ekki s sem hlutorð. Köllum þetta orðaklasa.

Dæmi

- $\text{Av}(aa) = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb, aba, abb, bab, bba, bbb, \dots\}$ er orðaklasi.

Dæmi um fléttufræðilegt fyrirbrigði – orðaklasar

Skilgreining

Látum s vera orð með bókstöfum úr stafrófinu $\Sigma = \{a, b\}$. Við táknum tóma orðið með ϵ og það uppfyllir skilyrðin $\epsilon \cdot s = s$ (forskeyti) og $s \cdot \epsilon = s$ (viðskeyti) fyrir öll orð s yfir Σ .

Skilgreinum $Av(s)$ sem mengið af orðum yfir stafrófið Σ sem innihalda ekki s sem hlutorð. Köllum þetta orðaklasa.

Dæmi

- $Av(aa) = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb, aba, abb, bab, bba, bbb, \dots\}$ er orðaklasi.
- Er til einfaldari lýsing á $Av(aa)$?

Dæmi um fléttufræðilegt fyrirbrigði – orðaklasar

Skilgreining

Látum s vera orð með bókstöfum úr stafrófinu $\Sigma = \{a, b\}$. Við táknum tóma orðið með ϵ og það uppfyllir skilyrðin $\epsilon \cdot s = s$ (forskeyti) og $s \cdot \epsilon = s$ (viðskeyti) fyrir öll orð s yfir Σ .

Skilgreinum $Av(s)$ sem mengið af orðum yfir stafrófið Σ sem innihalda ekki s sem hlutorð. Köllum þetta orðaklasa.

Dæmi

- $Av(aa) = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb, aba, abb, bab, bba, bbb, \dots\}$ er orðaklasi.
- Er til einfaldari lýsing á $Av(aa)$?
- Hvað eru mörg orð af lengd n í $Av(aa)$?

Hugmyndin bak við CombCov

- Markmið: Finna k sundurlæg hlutmengi S_i sem þekja $A_v(S)$

Hugmyndin bak við CombCov

- Markmið: Finna k sundurlæg hlutmengi S_i sem þekja $\text{Av}(S)$
 (1) $\bigcup_{i \in I} S_i = \text{Av}(S)$

Hugmyndin bak við CombCov

- Markmið: Finna k sundurlæg hlutmengi S_i sem þekja $\text{Av}(S)$
  - (1) $\bigcup_{i \in I} S_i = \text{Av}(S)$
  - (2) $S_i \cap S_j = \emptyset$ ef $i \neq j$

Hugmyndin bak við CombCov

- Markmið: Finna k sundurlæg hlutmengi S_i sem þekja $\text{Av}(S)$
  - (1) $\bigcup_{i \in I} S_i = \text{Av}(S)$
  - (2) $S_i \cap S_j = \emptyset$ ef $i \neq j$
- Köllum $\text{Av}(S)$ rótina og S_i reglur

Hugmyndin bak við CombCov

- Markmið: Finna k sundurlæg hlutmengi S_i sem *þekja* $\text{Av}(S)$
  - (1) $\bigcup_{i \in I} S_i = \text{Av}(S)$
  - (2) $S_i \cap S_j = \emptyset$ ef $i \neq j$
- Köllum $\text{Av}(S)$ *rótina* og S_i *reglur*
- Vandamál: Tölvur kunna ekki að reikna með óendanlega mörgum hlutum

Hugmyndin bak við CombCov

- Markmið: Finna k sundurlæg hlutmengi S_i sem *þekja* $\text{Av}(S)$
  - (1) $\bigcup_{i \in I} S_i = \text{Av}(S)$
  - (2) $S_i \cap S_j = \emptyset$ ef $i \neq j$
- Köllum $\text{Av}(S)$ *rótina* og S_i *reglur*
- Vandamál: Tölvur kunna ekki að reikna með óendanlega mörgum hlutum
- Lausn: Búum til og vinnum með *endanlegar* framsetningar

Hugmyndin bak við CombCov

- Markmið: Finna k sundurlæg hlutmengi S_i sem *þekja* $\text{Av}(S)$
  - (1) $\bigcup_{i \in I} S_i = \text{Av}(S)$
  - (2) $S_i \cap S_j = \emptyset$ ef $i \neq j$
- Köllum $\text{Av}(S)$ *rótina* og S_i *reglur*
- Vandamál: Tölvur kunna ekki að reikna með óendanlega mörgum hlutum
- Lausn: Búum til og vinnum með *endanlegar* framsetningar
  - $R = \{w \in \text{Av}(S) : |w| \leq \ell\}$

Hugmyndin bak við CombCov

- Markmið: Finna k sundurlæg hlutmengi S_i sem *þekja* $\text{Av}(S)$
  - (1) $\bigcup_{i \in I} S_i = \text{Av}(S)$
  - (2) $S_i \cap S_j = \emptyset$ ef $i \neq j$
- Köllum $\text{Av}(S)$ *rótina* og S_i *reglur*
- Vandamál: Tölvur kunna ekki að reikna með óendanlega mörgum hlutum
- Lausn: Búum til og vinnum með *endanlegar* framsetningar
  - $R = \{w \in \text{Av}(S) : |w| \leq \ell\}$
  - $R_i = \{w \in S_i : |w| \leq \ell\}$

Hugmyndin bak við CombCov

- Markmið: Finna k sundurlæg hlutmengi S_i sem *þekja* $\text{Av}(S)$
  - (1) $\bigcup_{i \in I} S_i = \text{Av}(S)$
  - (2) $S_i \cap S_j = \emptyset$ ef $i \neq j$
- Köllum $\text{Av}(S)$ *rótina* og S_i *reglur*
- Vandamál: Tölvur kunna ekki að reikna með óendanlega mörgum hlutum
- Lausn: Búum til og vinnum með *endanlegar* framsetningar
  - $R = \{w \in \text{Av}(S) : |w| \leq \ell\}$
  - $R_i = \{w \in S_i : |w| \leq \ell\}$
- Leysum í staðinn endanlega vandamálið

Hugmyndin bak við CombCov

- Markmið: Finna k sundurlæg hlutmengi S_i sem *þekja* $\text{Av}(S)$
  - (1) $\bigcup_{i \in I} S_i = \text{Av}(S)$
  - (2) $S_i \cap S_j = \emptyset$ ef $i \neq j$
- Köllum $\text{Av}(S)$ *rótina* og S_i *reglur*
- Vandamál: Tölvur kunna ekki að reikna með óendanlega mörgum hlutum
- Lausn: Búum til og vinnum með *endanlegar* framsetningar
  - $R = \{w \in \text{Av}(S) : |w| \leq \ell\}$
  - $R_i = \{w \in S_i : |w| \leq \ell\}$
- Leysum í staðinn endanlega vandamálið
  - (1) $\bigcup_{i \in I} R_i = R$

Hugmyndin bak við CombCov

- Markmið: Finna k sundurlæg hlutmengi S_i sem *þekja* $\text{Av}(S)$
  - (1) $\bigcup_{i \in I} S_i = \text{Av}(S)$
  - (2) $S_i \cap S_j = \emptyset$ ef $i \neq j$
- Köllum $\text{Av}(S)$ *rótina* og S_i *reglur*
- Vandamál: Tölvur kunna ekki að reikna með óendanlega mörgum hlutum
- Lausn: Búum til og vinnum með *endanlegar* framsetningar
  - $R = \{w \in \text{Av}(S) : |w| \leq \ell\}$
  - $R_i = \{w \in S_i : |w| \leq \ell\}$
- Leysum í staðinn endanlega vandamálið
  - (1) $\bigcup_{i \in I} R_i = R$
  - (2) $R_i \cap R_j = \emptyset$ ef $i \neq j$

Hugmyndin bak við CombCov

- Markmið: Finna k sundurlæg hlutmengi S_i sem *þekja* $\text{Av}(S)$
  - (1) $\bigcup_{i \in I} S_i = \text{Av}(S)$
  - (2) $S_i \cap S_j = \emptyset$ ef $i \neq j$
- Köllum $\text{Av}(S)$ *rótina* og S_i *reglur*
- Vandamál: Tölvur kunna ekki að reikna með óendanlega mörgum hlutum
- Lausn: Búum til og vinnum með *endanlegar* framsetningar
  - $R = \{w \in \text{Av}(S) : |w| \leq \ell\}$
  - $R_i = \{w \in S_i : |w| \leq \ell\}$
- Leysum í staðinn endanlega vandamálið
  - (1) $\bigcup_{i \in I} R_i = R$
  - (2) $R_i \cap R_j = \emptyset$ ef $i \neq j$
- Á næstu glærum förum við í gegn um reikniritið til að finna þakningu á $\text{Av}(aa)$

Reglur

- $Av(aa) = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb, aba, abb, bab, bba, bbb, \dots\}$

Reglur

- $Av(aa) = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb, aba, abb, bab, bba, bbb, \dots\}$
- Hvernig finnum við reglurnar S_i ?

Reglur

- $Av(aa) = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb, aba, abb, bab, bba, bbb, \dots\}$
- Hvernig finnum við reglurnar S_i ?
- Okkar hugmynd: Prófum reglur af gerðinni $uAv(S')$ þar sem

Reglur

- $Av(aa) = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb, aba, abb, bab, bba, bbb, \dots\}$
- Hvernig finnum við reglurnar S_i ?
- Okkar hugmynd: Prófum reglur af gerðinni $uAv(S')$ þar sem
  - u er orð í $Av(S)$ að lengd $\leq \max\{|w| : w \in S\}$ og

Reglur

- $Av(aa) = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb, aba, abb, bab, bba, bbb, \dots\}$
- Hvernig finnum við reglurnar S_i ?
- Okkar hugmynd: Prófum reglur af gerðinni $uAv(S')$ þar sem
  - u er orð í $Av(S)$ að lengd $\leq \max\{|w| : w \in S\}$ og
  - S' er annað hvort allt stafrófið Σ eða mengi af orðum sem eru hlutorð af orðum í $Av(S)$

Reglur

- $Av(aa) = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb, aba, abb, bab, bba, bbb, \dots\}$
- Hvernig finnum við reglurnar S_i ?
- Okkar hugmynd: Prófum reglur af gerðinni $uAv(S')$ þar sem
  - u er orð í $Av(S)$ að lengd $\leq \max\{|w| : w \in S\}$ og
  - S' er annað hvort allt stafrófið Σ eða mengi af orðum sem eru hlutorð af orðum í $Av(S)$
- Næsta skref: Kanna hvort reglurnar séu *gjaldgengar*

Bitastrengir

- $Av(aa) = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb, aba, abb, bab, bba, bbb, \dots\}$

Bitastrengir

- $Av(aa) = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb, aba, abb, bab, bba, bbb, \dots\}$
- Veljum nákvæmnina $\ell = 2$

Bitastrengir

- $Av(aa) = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb, aba, abb, bab, bba, bbb, \dots\}$
- Veljum nákvæmnina $\ell = 2$
- Þá er $R = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb\}$

Bitastrengir

- $Av(aa) = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb, aba, abb, bab, bba, bbb, \dots\}$
- Veljum nákvæmnina $\ell = 2$
- Þá er $R = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb\}$
- Notum *bitastrengi* til að tákna hlutmengi í R

Bitastrengir

- $Av(aa) = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb, aba, abb, bab, bba, bbb, \dots\}$
- Veljum nákvæmnina $\ell = 2$
- Þá er $R = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb\}$
- Notum *bitastrengi* til að tákna hlutmengi í R
  - $B' = 111111$ táknar allt mengið R

Bitastrengir

- $Av(aa) = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb, aba, abb, bab, bba, bbb, \dots\}$
- Veljum nákvæmnina $\ell = 2$
- Þá er $R = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb\}$
- Notum *bitastrengi* til að tákna hlutmengi í R
  - $B' = 111111$ táknar allt mengið R
  - $B'' = 011001$ táknar hlutmengið $\{a, b, bb\}$

Bitastrengir

- $Av(aa) = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb, aba, abb, bab, bba, bbb, \dots\}$
- Veljum nákvæmnina $\ell = 2$
- Þá er $R = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb\}$
- Notum *bitastrengi* til að tákna hlutmengi í R
  - $B' = 111111$ táknar allt mengið R
  - $B'' = 011001$ táknar hlutmengið $\{a, b, bb\}$
  - $B''' = 100000$ táknar hlutmengið $\{\epsilon\}$

Bitastrengir

- $Av(aa) = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb, aba, abb, bab, bba, bbb, \dots\}$
- Veljum nákvæmnina $\ell = 2$
- Þá er $R = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb\}$
- Notum *bitastrengi* til að tákna hlutmengi í R
  - $B' = 111111$ táknar allt mengið R
  - $B'' = 011001$ táknar hlutmengið $\{a, b, bb\}$
  - $B''' = 100000$ táknar hlutmengið $\{\epsilon\}$
- Reglan $aAv(a)$ býr til mengið $R' = \{a, ab\} \subseteq R$ með tilsvareandi bitastreng 010100 og er því gjaldgeng

Bitastrengir

- $Av(aa) = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb, aba, abb, bab, bba, bbb, \dots\}$
- Veljum nákvæmnina $\ell = 2$
- Þá er $R = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb\}$
- Notum *bitastrengi* til að tákna hlutmengi í R
  - $B' = 111111$ táknar allt mengið R
  - $B'' = 011001$ táknar hlutmengið $\{a, b, bb\}$
  - $B''' = 100000$ táknar hlutmengið $\{\epsilon\}$
- Reglan $aAv(a)$ býr til mengið $R' = \{a, ab\} \subseteq R$ með tilsvareandi bitastreng 010100 og er því gjaldgeng
- Reglan $aAv(b)$ býr til mengið $R'' = \{a, aa\} \not\subseteq R$ svo reglan er ógjaldgeng

Línuleg bestun

- $R = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb\}$

Línuleg bestun

- $R = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb\}$
- Samtals verða til 16 reglur

Línuleg bestun

- $R = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb\}$
- Samtals verða til 16 reglur
  - Þar af eru 15 gjaldgengar

Línuleg bestun

- $R = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb\}$
- Samtals verða til 16 reglur
  - Þar af eru 15 gjaldgengar
  - Þær búa til 9 ólíka bitastrengi

Línuleg bestun

- $R = \{\epsilon, a, b, ab, ba, bb\}$
- Samtals verða til 16 reglur
  - Þar af eru 15 gjaldgengar
  - Þær búa til 9 ólíka bitastrengi
- Notum *Gurobi* eða *COIN CLP/CBC LP* til að leysa jöfnuhneppið

$$\text{Min} \quad z = x_1 + \dots + x_9$$

$$\text{þ.a.} \quad \quad \quad x_6 \quad \quad + x_8 + x_9 = 1$$

$$\quad \quad \quad x_1 \quad \quad \quad = 1$$

$$\quad \quad \quad x_2 \quad \quad + x_7 \quad \quad = 1$$

$$\quad \quad \quad x_3 \quad \quad + x_8 + x_9 = 1$$

$$\quad \quad \quad x_4 \quad \quad + x_7 \quad \quad = 1$$

$$\quad \quad \quad x_5 \quad \quad + x_9 = 1$$

$$\text{m.t.t.} \quad x_i \in \{0, 1\} \text{ fyrir } i = 1, \dots, 9.$$

Þakning $Av(aa)$

- Ein lausn jöfnuhneppisins er $x_1 = x_7 = x_9 = 1$ og gefur þakninguna

$$\epsilon Av(a, b) \cup aAv(a) \cup bAv(aa).$$

Þakning $Av(aa)$

- Ein lausn jöfnuhneppisins er $x_1 = x_7 = x_9 = 1$ og gefur þakninguna

$$\epsilon Av(a, b) \cup aAv(a) \cup bAv(aa).$$

- Þetta er *röng* lausn!

Þakning $Av(aa)$

- Ein lausn jöfnuhneppisins er $x_1 = x_7 = x_9 = 1$ og gefur þakninguna

$$\epsilon Av(a, b) \cup aAv(a) \cup bAv(aa).$$

- Þetta er *röng* lausn!
- $abba \in Av(aa)$ en engin af reglunum býr til orðið!

Þakning $Av(aa)$

- Ein lausn jöfnuhneppisins er $x_1 = x_7 = x_9 = 1$ og gefur þakninguna

$$\epsilon Av(a, b) \cup aAv(a) \cup bAv(aa).$$

- Þetta er *röng* lausn!
- $abba \in Av(aa)$ en engin af reglunum býr til orðið!
- Með því að hækka nákæmnina (gildið á ℓ) fæst rétt svar:

$$Av(aa) = \epsilon Av(a, b) \cup aAv(a, b) \cup bAv(aa) \cup abAv(aa)$$

Þakning $Av(aa)$

- Ein lausn jöfnuhneppisins er $x_1 = x_7 = x_9 = 1$ og gefur þakninguna

$$\epsilon Av(a, b) \cup aAv(a) \cup bAv(aa).$$

- Þetta er *röng* lausn!
- $abba \in Av(aa)$ en engin af reglunum býr til orðið!
- Með því að hækka nákæmnina (gildið á ℓ) fæst rétt svar:

$$Av(aa) = \epsilon Av(a, b) \cup aAv(a, b) \cup bAv(aa) \cup abAv(aa)$$

- Hægt er að sýna fram á að *talning* orðaklasans séu Fibonacci tölurnar (hliðraðar um einn)

Okkar viðfangsefni

$$Av \left(\begin{array}{c|c} \begin{array}{cccc} & & & \\ & & \bullet & \\ & \bullet & & \\ & & & \bullet \\ \bullet & & & \end{array} & \begin{array}{cc} \begin{array}{c} \hline \hline \hline \hline \hline \end{array} & \begin{array}{c} \hline \hline \hline \hline \hline \end{array} \\ \hline \hline \hline \hline \hline \end{array} \right)$$

Umraðanir

Umröðun (e. permutation) að lengd n er gagntæk vörpun á $\llbracket 1, n \rrbracket = \{1, \dots, n\}$.

Umraðanir

Umröðun (e. permutation) að lengd n er gagntæk vörpun á $\llbracket 1, n \rrbracket = \{1, \dots, n\}$. Dæmi um umröðun að lengd 4 er $\pi = 1342$

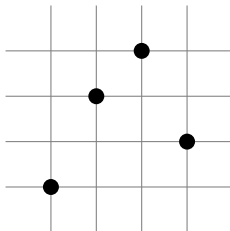

Umraðanir

Umröðun (e. permutation) að lengd n er gagntæk vörpun á $\llbracket 1, n \rrbracket = \{1, \dots, n\}$. Dæmi um umröðun að lengd 4 er $\pi = 1342$ sem varpar $1 \mapsto 1$, $2 \mapsto 3$, $3 \mapsto 4$ og $4 \mapsto 2$.

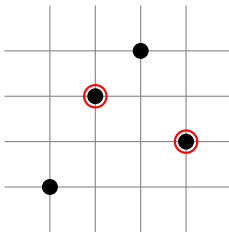
Umraðanir

Umröðun (e. *permutation*) að lengd n er gagntæk vörpun á $\llbracket 1, n \rrbracket = \{1, \dots, n\}$. Dæmi um umröðun að lengd 4 er $\pi = 1342$ sem varpar $1 \mapsto 1$, $2 \mapsto 3$, $3 \mapsto 4$ og $4 \mapsto 2$. Myndræn framsetning á umröðunum lítur svona út:

Umraðanir

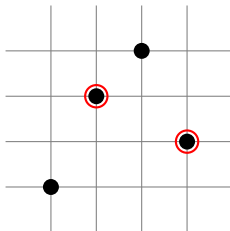
Umröðun (e. *permutation*) að lengd n er gagntæk vörpun á $\llbracket 1, n \rrbracket = \{1, \dots, n\}$. Dæmi um umröðun að lengd 4 er $\pi = 1342$ sem varpar $1 \mapsto 1$, $2 \mapsto 3$, $3 \mapsto 4$ og $4 \mapsto 2$. Myndræn framsetning á umröðunum lítur svona út:

Við segjum að π innihaldi mynstrið $p = 21$ því 32 (í $\underline{1342}$) er einsraða (e. *order isomorphic*) p .

Umraðanir

Umröðun (e. *permutation*) að lengd n er gagntæk vörpun á $\llbracket 1, n \rrbracket = \{1, \dots, n\}$. Dæmi um umröðun að lengd 4 er $\pi = 1342$ sem varpar $1 \mapsto 1$, $2 \mapsto 3$, $3 \mapsto 4$ og $4 \mapsto 2$. Myndræn framsetning á umröðunum lítur svona út:

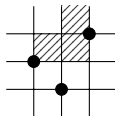
Við segjum að π innihaldi mynstrið $p = 21$ því 32 (í $\underline{1342}$) er einsraða (e. *order isomorphic*) p . π inniheldur ekki mynstrið $q = 312$ og þá segjum við að π forðist q .

Möskvamynstur

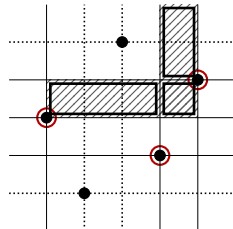
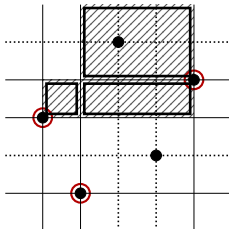
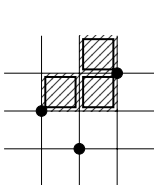
- *Möskvamynstur* (e. *mesh pattern*) er tvennd (π, M) þar sem π er umröðun að lengd n og M er hlutmengi í $\llbracket 0, n \rrbracket \times \llbracket 0, n \rrbracket$.

Möskvamynstur

- *Möskvamynstur* (e. *mesh pattern*) er tvennd (π, M) þar sem π er umröðun að lengd n og M er hlutmengi í $\llbracket 0, n \rrbracket \times \llbracket 0, n \rrbracket$.
- Dæmi: $p = (213, \{[1, 2], [2, 2], [2, 3]\})$

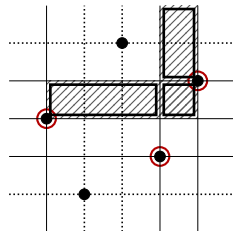
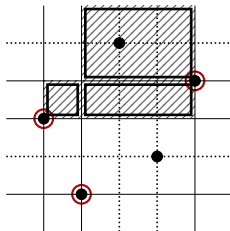
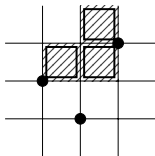

Umröðun inniheldur möskvamynstur

- Her að ofan sést dæmi um tilvik af möskvamynstrinu $p = (213, \{[1, 2], [2, 2], [2, 3]\})$ í umröðuninni $\pi = 31524$.

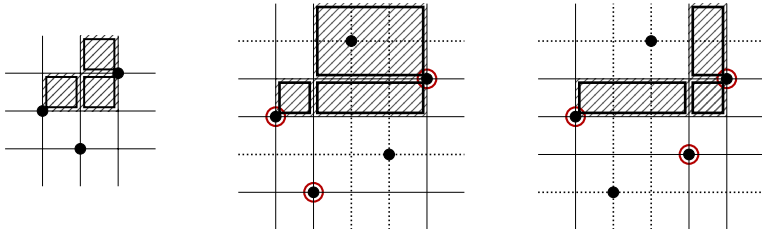
Umröðun inniheldur möskvamynstur

- Her að ofan sést dæmi um tilvik af möskvamynstrinu $p = (213, \{[1, 2], [2, 2], [2, 3]\})$ í umröðuninni $\pi = 31524$.
- Mengi allra umraðana sem *forðast* möskvamynstrið p er $Av(p)$.

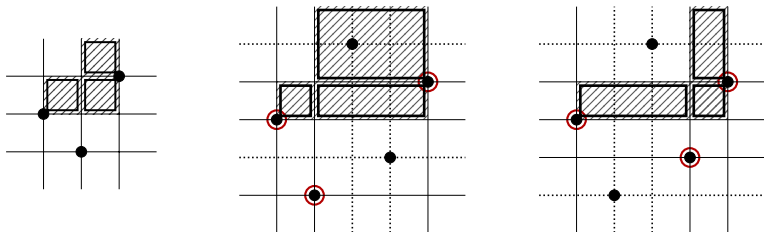

Umröðun inniheldur möskvamynstur

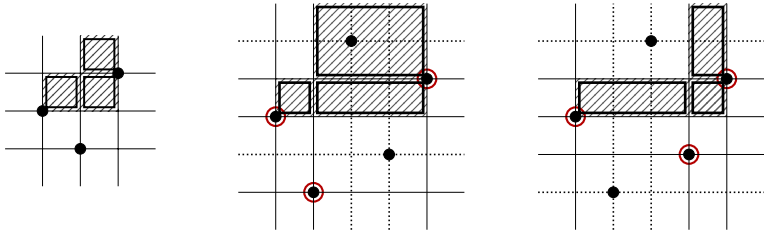
- Her að ofan sést dæmi um tilvik af möskvamynstrinu $p = (213, \{[1, 2], [2, 2], [2, 3]\})$ í umröðuninni $\pi = 31524$.
- Mengi allra umraðana sem *forðast* möskvamynstrið p er $Av(p)$.
- Mengi allra umraðana *af lengd* n sem *forðast* p er $Av_n(p)$.

Umröðun inniheldur möskvamynstur

- Her að ofan sést dæmi um tilvik af möskvamynstrinu $p = (213, \{[1, 2], [2, 2], [2, 3]\})$ í umröðuninni $\pi = 31524$.
- Mengi allra umraðana sem *forðast* möskvamynstrið p er $Av(p)$.
- Mengi allra umraðana *af lengd* n sem *forðast* p er $Av_n(p)$.
- *Talning* möskvamynstursklasans $Av(p)$ er talnaruna $(F_n)_{n=0}^{+\infty}$ þ.a. $|Av_n(p)| = F_n$.

Umröðun inniheldur möskvamynstur

- Her að ofan sést dæmi um tilvik af möskvamynstrinu $p = (213, \{[1, 2], [2, 2], [2, 3]\})$ í umröðuninni $\pi = 31524$.
- Mengi allra umraðana sem *forðast* möskvamynstrið p er $Av(p)$.
- Mengi allra umraðana *af lengd* n sem *forðast* p er $Av_n(p)$.
- *Talning* möskvamynstursklasans $Av(p)$ er talnaruna $(F_n)_{n=0}^{+\infty}$ þ.a. $|Av_n(p)| = F_n$.
- Summan $\sum_{n=0}^{+\infty} F_n x^n$ er *framleiðnifall* möskvamynstursklasans $Av(p)$.

Inngangur
○○
○

CombCov reikniritið
○○○○○

Umraðanir og möskvamynstur
○○○○
●○○○○○

Lokaorð og spurningar
○

Áhugaverðar niðurstöður

Næst skoðum við nokkrar áhugaverðar niðurstöður.

Enumerations of Permutations Simultaneously Avoiding a Vincular and a Covincular Pattern of Length 3 (2017)

$$\text{Av} \left(\begin{array}{|c|c|c|c|} \hline & & \bullet & \\ \hline & \bullet & & \\ \hline \bullet & & & \\ \hline & & & \\ \hline \end{array}, \begin{array}{|c|c|c|c|} \hline & & \bullet & \\ \hline & \bullet & & \\ \hline \bullet & & & \\ \hline & & & \\ \hline \end{array} \right) = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array} \sqcup \begin{array}{|c|c|} \hline \mathcal{A} & \\ \hline & \bullet \\ \hline \end{array} \sqcup \begin{array}{|c|c|c|c|} \hline \mathcal{A} & & & \\ \hline & & \bullet & \\ \hline & & & \mathcal{A} \\ \hline & \bullet & & \\ \hline \end{array}$$

Af þessari þakningu sjáum við að um framleiðnifallið $F(X)$ gildir

$$F(x) = 1 + xF(x) + x^2F(x)^2$$

sem gefa okkur *Motzkin* tölurnar M_n .

Wilf-Classification of Mesh Patterns of Short Length (2015)

$$Av \left(\begin{array}{|c|c|c|} \hline \text{hatched} & \bullet & \text{hatched} \\ \hline \text{hatched} & \bullet & \text{hatched} \\ \hline \end{array} \right) = \begin{array}{|c|} \hline \text{hatched} \\ \hline \end{array} \sqcup \begin{array}{|c|c|} \hline \text{hatched} & \mathcal{B} \\ \hline \bullet & \text{hatched} \\ \hline \end{array} \sqcup \begin{array}{|c|c|} \hline \bullet & \mathfrak{S} \\ \hline \text{hatched} & \bullet \\ \hline \end{array}$$

$$Co \left(\begin{array}{|c|c|c|} \hline \text{hatched} & \bullet & \text{hatched} \\ \hline \text{hatched} & \bullet & \text{hatched} \\ \hline \end{array} \right) = \begin{array}{|c|c|c|c|} \hline \text{hatched} & \text{hatched} & \text{hatched} & \mathcal{B} \\ \hline \text{hatched} & \text{hatched} & \bullet & \text{hatched} \\ \hline \text{hatched} & \mathfrak{S} & \text{hatched} & \text{hatched} \\ \hline \bullet & \text{hatched} & \text{hatched} & \text{hatched} \\ \hline \end{array}$$

$$\mathcal{B} = Av \left(\begin{array}{|c|} \hline \text{hatched} \\ \hline \bullet \\ \hline \end{array} \right)$$

$$\text{Av} \left(\begin{array}{|c|c|c|} \hline \text{shaded} & \text{shaded} & \text{shaded} \\ \hline \text{shaded} & \bullet & \text{shaded} \\ \hline \text{shaded} & \text{shaded} & \text{shaded} \\ \hline \end{array} \right) = \boxed{\mathcal{B}} \sqcup \begin{array}{|c|c|c|} \hline \text{shaded} & \text{shaded} & \mathcal{B} \\ \hline \text{shaded} & \bullet & \text{shaded} \\ \hline \mathcal{B} & \text{shaded} & \text{shaded} \\ \hline \end{array}$$

$$\text{Co} \left(\begin{array}{|c|c|c|} \hline \text{shaded} & \text{shaded} & \text{shaded} \\ \hline \text{shaded} & \bullet & \text{shaded} \\ \hline \text{shaded} & \text{shaded} & \text{shaded} \\ \hline \end{array} \right) = \begin{array}{|c|c|c|c|c|} \hline \text{shaded} & \text{shaded} & \text{shaded} & \text{shaded} & \mathcal{B} \\ \hline \text{shaded} & \text{shaded} & \text{shaded} & \bullet & \text{shaded} \\ \hline \text{shaded} & \text{shaded} & \mathcal{B} & \text{shaded} & \text{shaded} \\ \hline \text{shaded} & \bullet & \text{shaded} & \text{shaded} & \text{shaded} \\ \hline \mathfrak{S} & \text{shaded} & \text{shaded} & \text{shaded} & \text{shaded} \\ \hline \end{array}$$

$$\mathcal{B} = \text{Av} \left(\begin{array}{|c|} \hline \text{shaded} \\ \hline \end{array} \right)$$

$$\text{Co} \left(\begin{array}{|c|} \hline \bullet \\ \hline \end{array} \right) =$$

⊗				
			•	
				⊗
	•			
		⊗		

Generalized Pattern Avoidance (2001)

$$\text{Av} \left(\begin{array}{|c|c|c|} \hline \cdot & \cdot & \cdot \\ \hline \cdot & \cdot & \cdot \\ \hline \cdot & \cdot & \cdot \\ \hline \end{array} \right) = \begin{array}{|c|} \hline \cdot \\ \hline \end{array} \sqcup \begin{array}{|c|c|c|} \hline \mathcal{A} & \cdot & \mathcal{B} \\ \hline \cdot & \cdot & \cdot \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{l} \mathcal{A} = \text{Av} \left(\begin{array}{|c|c|c|} \hline \cdot & \cdot & \cdot \\ \hline \cdot & \cdot & \cdot \\ \hline \cdot & \cdot & \cdot \\ \hline \end{array} \right) \\ \mathcal{B} = \text{Av} \left(\begin{array}{|c|c|} \hline \cdot & \cdot \\ \hline \cdot & \cdot \\ \hline \end{array} \right) \end{array}$$

Hægt er að leiða út framleiðnifallið sem gæfi okkur *Bell* tölurnar B_n .

Wilf classification of bi-vincular permutation patterns (2009)

$$Av \left(\begin{array}{|c|c|c|} \hline \text{shaded} & \bullet & \\ \hline & & \bullet \\ \hline & \bullet & \\ \hline \end{array} \right) = \begin{array}{|c|} \hline \text{shaded} \\ \hline \end{array} \sqcup \begin{array}{|c|c|c|} \hline \text{shaded} & \bullet & \text{shaded} \\ \hline \zeta & \text{shaded} & \text{shaded} \\ \hline \text{shaded} & \text{shaded} & \zeta \\ \hline \end{array}$$

Wilf classification of bi-vincular permutation patterns (2009)

$$\text{Av} \left(\begin{array}{|c|c|c|} \hline \text{shaded} & \bullet & \\ \hline & & \bullet \\ \hline & \bullet & \\ \hline \end{array} \right) = \boxed{\text{shaded}} \sqcup \begin{array}{|c|c|c|} \hline \text{shaded} & \bullet & \text{shaded} \\ \hline \mathfrak{S} & \text{shaded} & \text{shaded} \\ \hline \text{shaded} & \text{shaded} & \mathfrak{S} \\ \hline \end{array}$$

$$\text{Av} \left(\begin{array}{|c|c|c|} \hline & \bullet & \\ \hline & & \bullet \\ \hline & \bullet & \\ \hline \end{array} \right) = \boxed{\text{shaded}} \sqcup \begin{array}{|c|c|c|} \hline \text{shaded} & \bullet & \text{shaded} \\ \hline \mathcal{A} & \text{shaded} & \text{shaded} \\ \hline \text{shaded} & \text{shaded} & \mathcal{A} \\ \hline \end{array} \quad \mathcal{A} = \text{Av} \left(\begin{array}{|c|c|c|} \hline & \bullet & \\ \hline & & \bullet \\ \hline & \bullet & \\ \hline \end{array} \right)$$

Einhverjar spurningar?